

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Катедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В. о. декана філологічного
факультету

доц. Крохмальний Р.О.
“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблеми усного перекладу

	(назва навчальної дисципліни)
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – хорватська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма навчальної дисципліни «**Проблеми усного перекладу**» для студентів за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією **035.037** Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – хорватська, освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр».
Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 11 с.

«31» серпня 2023 року

Розробник:

Кравець Ольга Яремівна

доцент катедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького,
кандидат філологічних наук

Робоча програма розглянута на засіданні катедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач катедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

_____ (доц. Сорока О. Б.
(підпис)

«31» серпня 2023 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від 31 серпня 2023 № 1

«31» серпня 2023 року

Голова _____
(доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Напрямок підготовки	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціалізація 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша хорватська	2-й маг	
Індивідуальне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання 3-у семестрі: аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	

		Самостійна робота	
		58 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання у семестрі – 2 до 1.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна нормативна дисципліна «Проблеми усного перекладу» – це лекційно-практичний курс, що має дві рівноцінні за змістом та наповненням частини – теоретичну (16 лекційних годин) та практичну (16 практичних годин). Отож обидві частини навчальної дисципліни взаємопов'язані, ставлять перед собою певну мету та завдання. Базовим формулюванням і вимогою

навчальної дисципліни є здобуття фахових навичок (компетентностей) перекладача, який спеціалізується в усному перекладі з хорватської на українську та з української на хорватську. Саме такі навички забезпечать потребу комунікації у різноманітних сферах людської діяльності, дає студентові змогу розвивати та вдосконалювати фахові практичні вміння та навички усного перекладу. Студенти вправляються в різних видах перекладу, зокрема синхронному та послідовному.

У рамках вивчення навчальної дисципліни «**Проблеми усного перекладу**» студенти-магістри ознайомлюються з теоретичними засадами та актуальними проблемами усного перекладу з хорватської мови та на хорватську, а також ретельно вивчають термінологію, яка використовується насамперед в науці про переклад, а також в перекладацькій практиці.

Мета

Навчальна дисципліна «**Проблеми усного перекладу**» має на меті формування професійних навичок усного перекладача; підготувати високо кваліфікованих фахівців, які могли б забезпечувати потребу якісного перекладу (хорватсько-українського та українсько-хорватського) різної складності. А також працювати усним перекладачем в різних установах та фірмах (перекладач-референт, гід-перекладач та ін.).

Опанувавши дисципліну, слухачі курсу повинні

знати:

- основні теоретичні проблеми усного перекладу
- класифікацію видів усного перекладу
- типові помилки, які трапляються при усному перекладі
- правила професійної етики перекладача

уміти:

- швидко, впевнено та правильно користуватися здобутими знаннями на практиці
- професійно здійснювати адекватний усний переклад різностильових та різножанрових текстів загального характеру та спеціальної тематики з голосу, аркуша, аудіо- або відеозапису
- спонтанно та чітко висловлювати думки двома мовами, швидко підбирати адекватні мовні засоби в різних жанрах усного мовлення
- самостійно застосовувати лексичні та граматичні трансформації для перекладу
- реферувати, перекладати та коментувати усний матеріал різної тематики, стилів, жанрів
- вільно перекладати з хорватської мови українською та навпаки, вміти оцінювати якість виконаного перекладу
- долати труднощі та складні ситуації під час усного перекладу, поводитись при перекладі відповідно до основних правил вербальної та невербальної поведінки

перекладача, володіти професійним етикетом перекладача

ЗК:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших

професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної

діяльності).

ФК:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 10. Здатність застосовувати знання методів перекладу текстів різних типів, тематики, жанрів і стилів під час процесу перекладу; обґрунтовувати свої перекладацькі стратегії та рішення; забезпечувати точність перекладу та дотримання норм тієї мови, якою здійснюють переклад.

ПРН:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати

ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та

усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати

результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з

представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 18. Володіти на високому рівні хорватською мовою для здійснення професійної діяльності.

ПРН 19. Володіти технікою письмового та усного перекладу, вміти обирати оптимальні перекладацькі стратегії та рішення, організовувати процес перекладу відповідно до типу, тематики, стилю та жанру тексту мовою оригіналу і способу його оформлення мовою перекладу.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Проблеми усного перекладу. Основні види усного перекладу.

Тема 1. До історії усного перекладу. Усний переклад в системі міжкультурного спілкування. Види усного перекладу. Значення та місце усного перекладу в системі гуманітарних дисциплін. Форум видавців та Book Forum як приклад успішного перекладацького багатоголосся.

Тема 2. Характерні особливості діяльності усного перекладача. Організація процесу перекладу. Використання перекладацьких стратегій. Особливості типу, тематики та стилю усного перекладу. Формування психологічних навичок усного перекладача. Особливості та складнощі сприйняття хорватської мови на слух. Подолання труднощів у сприйнятті та інтерпретації складових мовлення (розпізнавання слів, речень, стиль мовлення доповідача). Психологічний аспект усного перекладу. Важливість психологічної підготовки до усного перекладу.

Тема 3. Особливості двостороннього перекладу (з хорватської на українську/з української на хорватську). Здобуття необхідних навичок обробки інформації в усному перекладі. Опрацювання лексичних аспектів перекладу. Труднощі граматичного рівня при усному перекладі.

Тема 4. Практикум усного перекладу. Особливості та труднощі при усному перекладі з хорватської мови на українську та з української на

хорватську. Набуття та розвиток навичок і вмінь швидкого перекладу. Тренувальні вправи для концентрації уваги. Ритм, фразування, правильне дихання, вироблення інтонації як передумова якісного усного перекладу.

Модуль II.

Змістовий модуль 2.

Здобуття навичок синхронного та послідовного перекладу.

Тема 5. Здобуття та формування навичок послідовного перекладу. Розвиток перекладацьких умінь та навичок: усного перекладу з аркуша; усного перекладу інформації, поданої з технічних засобів; двостороннього перекладу; швидкого перекладу й читання іншомовних матеріалів з зазначеної спеціальності з вичерпним розумінням змісту та стислим передаванням основної думки українською мовою.

Тема 6. Особливості та труднощі послідовного перекладу. Сфери використання послідовного перекладу (переклад наукових конференцій, зустрічей, презентацій та ін.). Фразовий усний послідовний переклад, використання техніки почергового мовлення (мовець-оратор/мовець перекладач). Навички перекладацького скоропису.

Тема 7. Особливості та труднощі синхронного перекладу. Робота в парі при синхронному перекладі. Технічні засоби для забезпечення синхронного перекладу (мікрофон, кабінка та пульт перекладача та ін.). Мовні труднощі при синхронному перекладі.

Тема 8. Міжнародні норми, стандарти та вимоги до усного перекладу. Усний послідовний та синхронний переклад на міжнародних переговорах різного рівня. Критерії оцінювання перекладу. Етичні засади та норми при усному перекладі. Вартість усного послідовного та синхронного перекладу.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	Ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1												
Тема 1.	11	2	2			7						
Тема 2.	11	2	2			7						
Тема 3.	11	2	2			7						
Тема 4.	12	2	2			8						
Змістовий модуль 2												
Тема 5.	11	2	2			7						

Тема 6.	11	2	2			7						
Тема 7.	11	2	2			7						
Тема 8.	12	2	2			8						
Усього годин	90	8	8			58						

3.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Усний переклад військової тематики в українських та хорватських джерелах: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
2	Усний переклад економічної тематики: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
3	Усний переклад політичних новин, які стосуються євроінтеграції: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
4	Усний переклад правових норм міжнародного життя та міжнародних відносин: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
5	Усний переклад релігійного характеру: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
6	Усний переклад науково-технічної сфери: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
7	Усний переклад культурологічного змісту – театр, книжковий форум, літературні зустрічі: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
8	Усний переклад медійного продукту: фільм, вистава, мультфільм: з хорватської мови українською та з української на хорватську.	2
	Разом	32

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Усний переклад повідомлень військових експертів. З хорватської на українську з українську на хорватську.	7
2	Усний переклад виступів з економічних форумів. З хорватської на українську з українську на хорватську.	7
3	Усний переклад актуальних новин та повідомлень. З хорватської на українську з українську на хорватську.	7
4	Усний переклад євроінтеграційної тематики з теле-, радіо-передач. З хорватської на українську з українську на хорватську.	8

5	Усний переклад виступів релігійних діячів. З хорватської на українську з українську на хорватську.	7
6	Усний переклад реклами створення нових товарів та послуг. З хорватської на українську з українську на хорватську.	7
7	Усний переклад фрагменту фільму. З хорватської на українську з українську на хорватську.	7
8	Усний переклад фрагменту вистави. З хорватської на українську з українську на хорватську.	8
	Разом	58

5. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Проблеми усного перекладу» використовуються такі методи навчання: **бесіда, демонстрація, дискусія, ілюстрація, інтерактивні методи, лекція, метод аналізу, метод спостереження, розповідь, створення ситуацій зацікавленості, частково-пошуковий метод.**

6. Методи контролю

Контроль успішності студентів включає поточний контроль за виконанням практичних завдань та самостійної роботи. Підсумкове оцінювання виконання самостійної роботи та інших видів роботи проводиться за 100-бальною шкалою.

7. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота								Іспит 50	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					100
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		
7	7	7	8	7	7	7	8		

Критерії оцінювання успішності студентів: Критерії оцінювання успішності студентів: оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступною системою:

1. Усне опитування за темами практичних занять – максимально 3 бали за відповідь (24 бали).
2. Індивідуальні завдання (послідовний та синхронний усний переклад) – максимально 4 за відповідь (26 балів).
3. Екзамен (опитування в усній формі, що стосується тем, висвітлених під час лекційних занять) – 50 балів.

8. Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
			Екзамен, диференційований Залік		Залік
A	Відмінно	90 – 100	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	81 – 89	Добре	4	
C	Добре	71 – 80			
D	Задовільно	61 – 70	Задовільно	3	
E	Достатньо	51 – 60			
FX (F)	Незадовільно	0 – 50	Незадовільно	2	не зараховано

Упродовж семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Проблеми усного перекладу» складається з

- програми навчальної дисципліни «Проблеми усного перекладу»
- конспекту лекцій
- різноматематичних текстів та медіа матеріалів українською та хорватською мовами
- тлумачні, перекладні, термінологічні словники

11. Рекомендована література

Базова

1. Андрієнко Л. О. Науково-технічний переклад: конспект лекцій і дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей / Л. О. Андрієнко. – Черкаси : ЧДТУ, 2002. – 92 с.
2. Бабенко С. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства. – Черкаси, 2018.
3. Верба Г. Посібник з усного перекладу. – Вінниця, 2020.
4. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2006. – 592 с.
5. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. Київ: Фірма

«Інкос», 2002. 317 с.

6. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. Київ: Юніверс, 2002. – 280 с.
7. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. – 512 с.
8. Максименко О. В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова). – Київ: Ленвіт, 2007. – 416 с.
9. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). – Київ, 1986.
10. Мірам Г. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат. Посібник з англійської мови для ВНЗ (+ компакт-диск.) /О. Гон, В Морозов, В. Гулик, М. Голованчук. – К.: Факт, 2005. – 152 с
11. Навчальний посібник з курсу «Вступ до усного перекладу» /Укладачі С.В.Новоселецька, О.А.Пелипенко – Острого, 2007 – 193 с.
12. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник / За ред. Л.М.Черноватого та В.І.Карабана. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 152 с.
13. Семотюк О. Усний переклад. – Львів, 2016.
14. Korunets I.V. Theory and practice of translation. – Vinnytsya: Nova Knyha Publishers, 2001. – 448 p.
15. Pavlović N. Uvod u teorije prevođenja / Nataša Pavlović. – Zagreb : Leykam international. – 2015. – 351.

Допоміжна

16. Васильєва Л. Хорватський словник / Л. Васильєва, О. Ткачук, В. Чумак. – Київ, 2022. – (Словники України). – 896 с.
17. Васильєва Людмила. Українсько-хорватський тематичний словник – Ukrajinsko-hrvatski tematski riječnik / Людмила Васильєва, Богдан Сокіл, Ольга Ткачук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 354 с
18. Зленко А. М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін / А. М. Зленко. - Х. : Фоліо, 2003. - 559 с.
19. Зорівчак Р. Перекладачі для України ХХІ сторіччя / Ред.: Н. Бічуя, М. Габлевич // Записки Перекладацької майстерні. 2000 – 2001. – Львів, 2001. – Т. 1. – С. 259-266.
20. Маркова І., Карпенко В. Українсько-хорватський тематичний словник. – 2016. – 300 с.
21. Славіца Паньков-Карпа, Тетяна Ласик, Іван Паньков: Українсько-хорватський та хорватсько-український розмовник для кожного і в різних ситуаціях. – Тернопіль, 1999. – 208 с.
22. Українсько-хорватський словник / Л. Васильєва, О. Ткачук, В. Чумак. – Київ, 2018. (Словники України). – 630 с.
23. Translation in practice: a symposium / edited by Gill Paul. – 1st ed. Dalkey Archive Press, 2009. – 88 p.

10. Інформаційні ресурси

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet джерела та комунікацію з носіями мови, яку вони вивчають.

Форум перекладачів у Львові <https://www.facebook.com/lvivtranslatorsforum/>